

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci

Požární ochrana

Civilní obrana

David Kittel

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci

Základní předpisy BOZP

- **Zákon č. 262/2006 Sb.** v platném znění - **Zákoník práce**
- **Zákon č. 309/2006 Sb.** v platném znění - **Zákon o BOZP**
- **Zákon č. 251/2005 Sb.** v platném znění - **o inspekci práce**
- **Zákon č. 258/2000 Sb.**, o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů
- **Zákon č. 372/2011 Sb.**, o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů
- **Nařízení vlády č. 378/2001 Sb.** v platném znění - bližší požadavky na bezpečný provoz a používání strojů, technických zařízení, přístrojů a nářadí

Základní předpisy BOZP - školy

- **Zákon č. 561/2004 Sb. v platném znění - Školský zákon**
- **Metodický pokyn MŠMT č.j. 37014/2005-25 v platném znění - zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT**
- **Metodické doporučení k bezpečnosti dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních - Minimální standard bezpečnosti (Dokument MŠMT-1981/2015-1)**
- **Vyhláška č. 64/2005 Sb., v platném znění - o evidenci úrazů dětí, žáků a studentů**
- **Zákon č. 563/2004 Sb. o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů,**

Vedoucí zaměstnanci

ZÁKONÍK PRÁCE

(zákon č. 262/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů)

- Zaměstnanci, kteří jsou na jednotlivých stupních řízení zaměstnavatele oprávněni stanovit a ukládat podřízeným zaměstnancům pracovní úkoly, organizovat, řídit a kontrolovat jejich práci a dávat jim k tomu účelu závazné pokyny.

Vedoucí zaměstnanci a BOZP

- Zaměstnavatel je povinen zajistit bezpečnost a ochranu zdraví zaměstnanců při práci s ohledem na rizika možného ohrožení jejich života a zdraví, která se týkají výkonu práce (dále jen "rizika").
- Péče o bezpečnost a ochranu zdraví při práci uložená zaměstnavateli Zákoníkem práce **je nedílnou a ROVNOCENNOU součástí pracovních povinností vedoucích zaměstnanců na všech stupních řízení v rozsahu pracovních míst, která zastávají.**

Zaměstnavatel = Vedoucí zaměstnanec

Povinnosti vedoucích zaměstnanců

(Zákoník práce, § 302)

- Řídit a **kontrolovat práci podřízených zaměstnanců** a hodnotit jejich pracovní výkonnost a pracovní výsledky,
- co nejlépe organizovat práci,
- vytvářet příznivé pracovní podmínky a **zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví při práci**,
- vytvářet podmínky pro zvyšování odborné úrovně zaměstnanců,
- zabezpečovat dodržování právních a vnitřních předpisů,
- zabezpečovat přijetí opatření k ochraně majetku zaměstnavatele.

Povinnosti vedoucích zaměstnanců

(Zákoník práce, § 103)

- a) nepřipustit, aby zaměstnanec vykonával zakázané práce a práce, jejichž náročnost by neodpovídala jeho **schopnostem** a zdravotní způsobilosti

Schopnosti zaměstnance - odborná způsobilost - předepsaná kvalifikace (pokud je stanovena) a školení o právních a ostatních předpisech k zajištění BOZP.

- zajistit zaměstnancům školení, které doplňují jejich odborné předpoklady a požadavky pro výkon práce a **soustavně vyžadovat a kontrolovat jejich dodržování.**

Školení BOZP

- zajistit při nástupu zaměstnance do práce, a dále:
 - a) při změně:
 - pracovního zařazení,
 - druhu práce,
 - b) při zavedení nové technologie nebo změny výrobních a pracovních prostředků nebo změny technologických anebo pracovních postupů,
 - c) v případech, které mají nebo mohou mít podstatný vliv na bezpečnost a ochranu zdraví při práci.
- Určit obsah, četnost, způsob ověření znalostí a vedení dokumentace

Školení BOZP

- Vstupní školení
- Vstupní instruktáž na pracovišti
- Opakované (periodické) školení
- Mimořádné školení
- Školení vedoucích zaměstnanců
- Seznámení zaměstnanců jiného zaměstnavatele
- Profesní (odborná) školení

Školení BOZP

Prezenční listina

Svým podpisem potvrzuji, že jsem se školení osobně zúčastnil(-a) a že jsem probírané látce rozuměl(-a).

Příjmení a jméno	Pracovní zařazení	Podpis

Školení provedl: **vedoucí zaměstnanec (funkce) a podpis**

Rozsah školení: **60 až 90 minut**

Podle osnovy - viz

Ověření znalostí (ústní formou nebo písemným testem)

Odborná školení

- **Obsluha plynového zařízení**
 - 1 x za 3 roky
- **Obsluha tlakových nádob stabilních**
 - 1x za 3 roky
- **Odborná způsobilost v elektrotechnice**

Změna u odborné způsobilosti v elektrotechnice

- Po 44 letech skončila vyhláška 50 - Stávající osvědčení jsou platná po dobu, na kterou byla vystavena.
- **Snížení počtu stupňů odborné způsobilosti v elektrotechnice:**
 - §3 dle vyhlášky 50 (pracovníci seznámení) - nově **Osoba školená**
 - §4 dle vyhlášky 50 (pracovníci poučení) - nově **Osoba poučená**
 - §5 dle vyhlášky 50 (pracovníci znalí) - nově **Osoba znalá** (§6 Elektrotechnik, §7 Vedoucí elektrotechnik, §8 Revizní technik)

Povinnosti vedoucích zaměstnanců

(Zákoník práce, § 103)

- a) nepřipustit, aby zaměstnanec vykonával zakázané práce a práce, jejichž náročnost by neodpovídala jeho schopnostem a **zdravotní způsobilosti**

Zdravotní způsobilost

- **VSTUPNÍ** - před vznikem pracovního poměru nebo při převedení na jinou práci
- **PERIODICKÉ** - dle vykonávaných pracovních činností a věku zaměstnance
- **VÝSTUPNÍ** - při skončení pracovního poměru (práce v riziku)
- **MIMOŘÁDNÉ** - např. z důvodu nemoci delší než 8 týdnů, z důvodů přerušení práce na dobu delší než 6 měsíců

Změna u periodických prohlídek

Vyhláška č. 452/2022 Sb., kterou se mění vyhláška č. 79/2013 Sb., (vyhláška o pracovnělékařských službách a některých druzích posudkové péče).

- Pro kategorie 1 a 2 již není stanovena povinnost provedení
- Povinnost stále platí pro rizikové práce (2R, 3, 4 a pro práce s tzv. profesním rizikem)
 - ✓ Obsluha a řízení motorových a elektrických vozíků a obsluha VZV
 - ✓ Obsluha pracovních plošin
 - ✓ Obsluha tlakových nádob stabilních

Změna u periodických prohlídek

a) v kategorii první se provádí, pokud to zaměstnavatel nebo zaměstnanec vyžadují

1. jednou za 6 let, nebo
2. jednou za 4 roky, jde-li o zaměstnance, který dovršil 50 let věku; poprvé se provede v návaznosti na periodickou prohlídku podle bodu 1,

b) v kategorii druhé se provádí, pokud to zaměstnavatel nebo zaměstnanec vyžadují

1. jednou za 4 roky, nebo
2. jednou za 2 roky, jde-li o zaměstnance, který dovršil 50 let věku; poprvé se provede v návaznosti na periodickou prohlídku podle bodu 1,

c) v kategorii druhé rizikové a kategorii třetí se provádí jednou za 2 roky,

d) v kategorii čtvrté jednou za 1 rok.

u zaměstnanců vykonávajících práci nebo činnost, jejichž součástí je **profesní riziko**, se provádí:

a) jednou za 4 roky, nebo

b) jednou za 2 roky, jde-li o zaměstnance, který dovršil 50 let věku

Dohled na pracovišti

Dohled je vykonáván smluvním lékařem:

- na pracovištích zaměstnavatele nejméně **1 x za 3 kalendářní roky**, jde-li o práce zařazené do kategorie druhé rizikové, třetí a čtvrté anebo jde-li o profesní riziko nebo jsou-li pro vykonávané práce stanoveny podmínky zdravotní způsobilosti jinými právními předpisy.
- U ostatních prací zařazených v **kategorii první a druhé** se dohled provádí, pokud tak stanoví zaměstnavatel nebo pokud si jej vyžádá poskytovatel pracovnělékařských služeb. V těchto případech stanoví frekvenci zaměstnavatel v dohodě s poskytovatelem pracovnělékařských služeb.

Povinnosti vedoucích zaměstnanců

(Zákoník práce, § 103)

b) informovat zaměstnance o tom, do jaké kategorie byla jím vykonávaná práce zařazena

Rizikové faktory:

1. KATEGORIE	2. KATEGORIE	3. KATEGORIE	4. KATEGORIE
1 x za 6 let	1x za 4 roky		
1x za 4 roky (nad 50 let)	1x za 2 roky (nad 50 let)	1x za 2 roky	1x za 1 rok

Rizikové práce

- Práce, při níž je nebezpečí vzniku nemoci z povolání nebo jiné nemoci související s prací.
- Práce v kategorii 2R, 3, 4.
- Zaměstnavatel je povinen vést dokumentaci o zaměstnancích vykonávajících rizikovou práci (po dobu 10 let od ukončení expozice).

Povinnosti vedoucích zaměstnanců

(Zákoník práce, § 103)

- c) sdělit zaměstnancům potřebné informace ohledně pracovnělékařských služeb,
- d) seznámit zaměstnance s riziky, přijatými opatřeními a pokyny k zajištění BOZP,
- e) zabezpečit, aby zaměstnanci jiného zaměstnavatele vykonávající práce na jeho pracovištích obdrželi před jejich zahájením vhodné a přiměřené informace a pokyny k BOZP a PO,
- f) těhotné zaměstnankyně, kojící zaměstnankyně, a zaměstnankyně - matky do konce devátého měsíce po porodu je dále povinen seznámit s riziky a jejich možnými účinky na těhotenství, kojení
- g) umožnit zaměstnanci nahlížet do evidence, která je o něm vedena v souvislosti se zajišťováním bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,

Povinnosti vedoucích zaměstnanců

(Zákoník práce, § 103)

- h) těhotné zaměstnankyně, kojící zaměstnankyně, a zaměstnankyně - matky do konce devátého měsíce po porodu je dále povinen seznámit s riziky a jejich možnými účinky na těhotenství, kojení nebo na jejich zdraví a učinit potřebná opatření,
- i) umožnit zaměstnanci nahlížet do evidence, která je o něm vedena v souvislosti se zajišťováním bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,
- j) zajistit zaměstnancům poskytnutí první pomoci,

Prostředky pro první pomoc

LÉKÁRNIČKY

- Vybavení určí lékař závodní preventivní péče
- Umístění a pravidelné kontroly
- Školení 1. pomoci

Povinnosti vedoucích zaměstnanců

(Zákoník práce, § 103)

- k) nepoužívat takového způsobu odměňování prací, při kterém jsou zaměstnanci vystaveni zvýšenému nebezpečí újmy na zdraví,
- l) zajistit dodržování zákazu kouření na pracovištích stanoveného zvláštními právními předpisy (např. školská a zdravotnická zařízení).

Kontrolní činnost

- Zaměstnavatel je povinen pravidelně kontrolovat úroveň bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.
- Kontrolní činnost vedoucích zaměstnanců na všech stupních řízení (§ 302 ZP).
- Prověrky BOZP (§108 ZP).

- Za nedodržení požadavků BOZP není možné zaměstnance pokutovat, je však možné udělit napomenutí, výstrahu, snížit či odebrat pohyblivou část mzdy.
- Zaměstnavatel také může výjimečně okamžitě zrušit pracovní poměr, porušil-li zaměstnanec povinnost vyplývající z právních předpisů vztahujících se k jím vykonávané práci zvláště hrubým způsobem.

Práva a povinnosti zaměstnanců

- Právo na zajištění BOZP, na informace o rizicích jejich práce a na informace o opatřeních.
- Odmítnout výkon práce, o níž mají důvodně za to, že bezprostředně a závažným způsobem ohrožuje jejich život nebo zdraví.
- Zaměstnanci mají právo a povinnost podílet se na vytváření zdravého a bezpečného pracovního prostředí.

Práva a povinnosti zaměstnanců

- Každý zaměstnanec je povinen dbát podle svých možností o svou vlastní bezpečnost, o své zdraví i o bezpečnost a zdraví osob, kterých se bezprostředně dotýká jeho jednání,
- účastnit se školení,
- podrobit se preventivním lékařským prohlídkám,
- dodržovat právní a ostatní předpisy a pokyny zaměstnavatele,
- nepožívat alkoholické nápoje, nevstupovat pod jejich vlivem na pracoviště, nekouřit na pracovištích a v jiných prostorách, kde jsou účinkům kouření vystaveni také nekuřáci.

Alkohol a kouření

- Zaměstnanec je povinen **NEPOŽÍVAT** alkoholické nápoje a nezneužívat jiné návykové látky na pracovištích zaměstnavatele a v pracovní době i mimo tato pracoviště, nevstupovat pod jejich vlivem na pracoviště zaměstnavatele.

Alkohol a kouření

Zkouška na alkohol

- Písemně určená osoba.
- Při podezření nebo namátkově.
- Písemný záznam o provedené zkoušce.

Alkohol a kouření

- **Vchody** do budovy školy a školského zařízení musí být označeny grafickou značkou „**KOUŘENÍ ZAKÁZÁNO**“ (min. 12 x 16 cm)
- Umístit text:
„**Zákaz kouření a zákaz používání elektronických cigaret ve všech prostorách školy.**“

Při neoznačení budovy hrozí pokuta do 50 000,- Kč.

Práva a povinnosti zaměstnanců

- Oznamovat svému nadřízenému vedoucímu zaměstnanci nedostatky a závady na pracovišti,
- bezodkladně oznamovat svému nadřízenému vedoucímu zaměstnanci svůj pracovní úraz.

Rizika

„Soubor předpokládaných nebezpečných situací při práci“

- pohyb po komunikacích (uklouznutí, naražení, podvrtnutí apod.);
- manipulace s materiálem (pořezání o hrany, pád materiálu, poškození zad);
- úraz elektrickým proudem;
- kontakt s chemickými látkami (podráždění, poleptání, otrávení);
- práce se stroji a nářadím (pořezání, skřípnutí, propíchnutí);
- popálení horkými povrchy, kapalinami, párou;
- práce u počítače a zobrazovacích jednotek (poškození zad, únava zraku,...).

Analýza rizik

POSUZOVANÝ OBJEKT	ZDROJ RIZIKA Činnost, stroj, zařízení, objekt, prac.prostor, látka při které nebezpečí vzniká	IDENTIFIKACE RIZIKA způsob ohrožení	ZÁVAŽNOST RIZIKA PŘED PŘIJATÝM OPATŘENÍM				BEZPEČNOSTNÍ OPATŘENÍ k omezení rizika	ZÁVAŽNOST RIZIKA PO PŘIJATÉM OPATŘENÍM				CELKOVÉ VYHODNO CENÍ RIZIKA
			P P	N	H	R		P	N	H	R	
SPORTOVNÍ NÁŘADÍ	TRAMPOLÍNA	USTAVENÍ	2	2	2	8	-Trampolína musí být složen podle návodu od výroby -Trampolínu umístit na rovný, pevný a stabilní podklad -Zkontrolovat pevnost spojů po montáži -dodržet výškový rozdíl mezi zemí a plachtou -pozornost věnovat zejm. ochranným prvkům (sítě, kryty kovových částí) -montáž provádět min. ve 2 lidech, opatrnost zejm. při připevňování pružin -pokud je trampolína vybavena žebříkem, musí být ukotven dle návodu výrobce a při používání trampolíny odstraněn -při bouři nebo větru musí být trampolína zajištěna proti přemístění (bodové ukotvení) -umístit v bezpečné vzdálenosti od pevných konstrukcí, zdí, plotů a budov -v horní části trampolíny nesmí být žádné větve, stromy, dráty apod.	3	1	2	6	PŘIJATELNÉ

Rizika

Pohyb po komunikacích (uklouznutí, naražení, podvrtnutí apod.)

- Udržovat komunikace čisté, suché, bez nerovností a překážek
- Schody nesmekavé, opatřené zábradlím
- Otvory v podlaze zakryté, označené

Rizika

Manipulace s materiálem (pořezání o hrany, pád materiálu, poškození zad)

- **MAXIMÁLNÍ HMOTNOST přenášených břemen**
 - Muži 30 kg a 50 kg, vsedě 5 kg, celkem při 8 hod. směně 10 000 kg
 - Ženy 15 kg a 20 kg, vsedě 3 kg, celkem při 8 hod. směně 6 500 kg
- pořezání o hrany - používat rukavice
- pád materiálu - pomůcky, které vyloučí sesunutí, pád
- poškození zad - zvedání břemen z podřepu
- pády, náraz na překážku - nevhodné podmínky na pracovišti

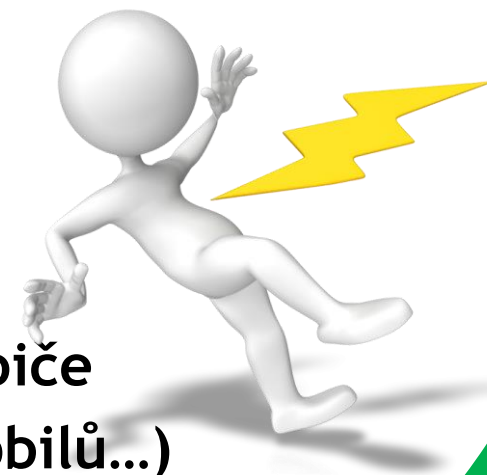
Rizika

Úraz elektrickým proudem

- Používat jen bezpečná a nepoškozená elektrická zařízení, jejichž bezpečný stav je doložen revizemi.
- Před použitím elektrického ručního nářadí musí obsluha VŽDY vizuálně zkontrolovat jeho řádný a bezpečný stav.
- S nářadím a spotřebiči zaměstnanci používají jen ověřené a vyzkoušené prodlužovací šňůry.

JE ZAKÁZÁNO

používat soukromé a poškozené elektrické spotřebiče
(rádia, magnetofony, nářadí, nabíječky soukromých mobilů...)

Rizika

Kontakt s chemickými látkami (podráždění, poleptání, otrávení)

- Zákaz přebalovat CHL do jiného než originál obalu
- Výstražné symboly

Rizika

Práce se stroji a nářadím (pořezání, skřípnutí, propíchnutí)

- Pravidelné kontroly a revize
- Návodů v češtině
- Umístění zařízení, dostatečný pracovní prostor
- Ochranné kryty, násady a bezpečnostní značení
- Obsluha kvalifikovaná nebo zaškolená

Rizika

Práce ve výškách

- Ke zvyšování místa práce nebo k výstupu není dovoleno používat nestabilní předměty nebo předměty k jinému užívání (stoly, židle, přepravky).

Rizika

Práce s žebříky a schůdky

- Nosnost žebříku.
- Vynášení břemen - max. 15 kg.
- **Kontroly žebříků - 1 x ročně.**
- Skladování žebříků - vodorovně.
- Poškozené žebříky - nepoužívat.
- Protismykové prvky.

Rizika

Práce u počítače a zobrazovacích jednotek (poškození zad, únava zraku)

- Správné nastavení obrazovky, klávesnice
- Únava zraku

Osobní ochranné pracovní prostředky

- Není-li možné rizika odstranit nebo dostatečně omezit prostředky kolektivní ochrany nebo opatřeními v oblasti organizace práce, je zaměstnavatel povinen poskytnout zaměstnancům osobní ochranné pracovní prostředky.
- Musí chránit zaměstnance před riziky, nesmí ohrožovat jejich zdraví, bránit při výkonu práce a musí splňovat technické požadavky na OOPP.

Povinnosti zaměstnavatele vůči OOPP

- Poskytovat OOPP k bezplatnému používání.
- Poskytovat OOPP a další náležitosti podle vlastního seznamu zpracovaného na základě vyhodnocení rizik a konkrétních podmínek práce.
- Poskytování OOPP nenahrazovat finančním plněním.
- Udržovat OOPP v použitelném stavu.
- Kontrolovat používání OOPP.

Pracovní úraz

- Poškození zdraví nebo smrt zaměstnance, došlo-li k nim nezávisle na jeho vůli krátkodobým, náhlým a násilným působením zevních vlivů při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním.
- Úraz, který se stal cestou do práce a z práce a cestou na oběd nebo z oběda, pokud jde zaměstnanec mimo areál firmy (pracoviště).

Pracovní úraz

Povinnost zaměstnance:

- Bezodkladně (tj. ihned) oznámit vznik úrazu, svého nebo jehož je svědkem, svému nadřízenému a poskytnout první pomoc a přivolat lékařskou pomoc.

Povinnost vedoucího:

- Bezodkladně zaznamenat PÚ do knihy úrazů.

Pracovní úraz

- Záznam o úrazu
 - ✓ sepisuje se, pokud pracovní neschopnost přesáhla 3 dny
 - ✓ odeslání do 5. dne následujícího měsíce:
 - oblastní inspektorát práce
 - zdravotní pojišťovna postiženého
 - pojišťovna zaměstnavatele
- Náhrada škody (bolestné - 1 bod = 424 Kč)

ZÁZNAM O ÚRAZU

zaměstnanec
 zaměstnavatel
 jiný

Číslo úrazu: _____
Datum úrazu: _____

A. Údaje o zaměstnavateli, u kterého je pracovník zaměstnaný v základním pracovním poměru

1. IČO: Název zaměstnavatele a jeho sídlo (adresa):	2. Právní forma (IČZ-NACE), v případě výměny k datu úrazu: 3. Místní, kde k úrazu došlo:
4. Byl-li úraz proveden podle pravidel bezpečnosti práce? ☐ ANO ☐ NE	

B. Údaje o zaměstnavateli, u kterého k úrazu došlo (pokud se nejedná o zaměstnavatele uvedeného v části A)

1. IČO: Název zaměstnavatele a jeho sídlo (adresa):	2. Právní forma (IČZ-NACE), v případě výměny k datu úrazu: 3. Místní, kde k úrazu došlo:

C. Údaje o úrazu postiženého zaměstnance

1. Jméno a příjmení: 2. Bytelné místo: 3. Adresa pro doručování:	Poděbrany ☐ Mst. ☐ Jizka 4. Stupeň obžalování: 5. Číslo, při kterém k úrazu došlo:
6. Kvalifikační zaměstnání (IČZ-NACE):	

7. Délka trvání úrazu (včetně pracovních dnů) a způsob úrazu: _____

8. Úroveň postižení je: zaměstnavatel > pracovník postižen
 zaměstnavatel, zaměstnanec > oběti úrazu v pracovním poměru
 osoba vykonávající úrazu, nebo poskytovatel služby, osoba pracovníkem úrazu je (1) náhoda (2) nepřímá škoda

9. Trvalé zdravotní následky (včetně zdravotního stavu): _____

10. _____

strana 1 z 4

Pracovní úraz - zproštění se odpovědnosti

Zcela

- a) škoda byla způsobena tím, že postižený zaměstnanec svým zaviněním porušil právní nebo ostatní předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci nebo pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, ačkoliv s nimi byl řádně seznámen a jejich znalost a dodržování byly soustavně vyžadovány a kontrolovány,
 - b) škodu si přivodil postižený zaměstnanec svou opilostí nebo v důsledku zneužití jiných návykových látek a zaměstnavatel nemohl škodě zabránit,
- **tyto skutečnosti byly j e d i n o u příčinou škody**

Pracovní úraz - zproštění se odpovědnosti

Zčásti

- a) postižený zaměstnanec porušil svým zaviněním právní nebo ostatní předpisy nebo pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, ačkoliv s nimi byl řádně seznámen, a že toto porušení bylo j e d n o u z příčin škody,
- b) j e d n o u z příčin škody byla opilost postiženého zaměstnance nebo zneužití jiných návykových látek postiženým zaměstnancem,
- c) zaměstnanci vznikla škoda proto, že si počínal v rozporu s obvyklým způsobem chování tak, že je zřejmé, že ač neporušil právní nebo ostatní předpisy nebo pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, jednal **lehkomyslně** a musel si být vzhledem ke své kvalifikaci a zkušenostem vědom, že si může přivodit újmu na zdraví.

Bezpečnost a ochrana zdraví ve školství

(Zákoník práce, § 391)

- Za škodu, která vznikla dětem v mateřských školách, žákům základních škol a základních uměleckých škol při vyučování nebo v přímé souvislosti s ním, odpovídá právnická osoba vykonávající činnost dané školy; při výchově mimo vyučování ve školském zařízení nebo v přímé souvislosti s ní odpovídá za škodu právnická osoba vykonávající činnost daného školského zařízení.
- Příslušná právnická osoba vykonávající činnost školy odpovídá žákům středních škol, konzervatoří a jazykových škol s právem státní jazykové zkoušky a studentům vyšších odborných škol za škodu, která jim vznikla porušením právních povinností nebo úrazem při teoretickém a praktickém vyučování ve škole nebo v přímé souvislosti s ním. Došlo-li ke škodě při praktickém vyučování u právnické nebo fyzické osoby nebo v přímé souvislosti s ním, odpovídá za škodu právnická nebo fyzická osoba, u níž se praktické vyučování uskutečňovalo.
- Příslušná vysoká škola odpovídá studentům vysokých škol za škodu, která jim vznikla porušením právních povinností nebo úrazem při studiu nebo praxi ve studijním programu uskutečňovaném vysokou školou nebo v přímé souvislosti s nimi. Pokud ke škodě došlo při studiu nebo praxi nebo v přímé souvislosti s nimi u jiné právnické osoby nebo fyzické osoby, odpovídá právnická nebo fyzická osoba, u níž se studium nebo praxe uskutečňovaly.

Bezpečnost a ochrana zdraví ve školství

(Školský zákon, § 29)

- Školy a školská zařízení zajišťují bezpečnost a ochranu zdraví dětí, žáků a studentů při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb a poskytují žákům a studentům nezbytné informace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví.
- Školy a školská zařízení jsou povinny vést evidenci úrazů dětí, žáků a studentů.

Rizika - žáci (studenti)

Sportovní aktivity

- Tělesná výchova

- ✓ Odkládání ozdobných předmětů.
- ✓ Bezpečnost žáků zajišťuje pedagog po celou dobu vyučování.
- ✓ Kontrola bezpečnosti a funkčnosti TV nářadí a náčiní.
- ✓ K zařazení sportovních odvětví, které nejsou ve školském vzdělávacím programu, musí být povolení ředitele školy.

Rizika - žáci (studenti)

Sportovní aktivity

- Kolečkové brusle, koloběžky (užití ochranných prostředků)
- Cyklistika (povinná výbava a technický stav kola)
- Sáňkování, bruslení (kontrola dojezdové plochy, tloušťky ledu)

Rizika - žáci (studenti)

Sportovní výcviky

- **Plavání**

- skupiny: max. 15 plavců,
max. 10 neplavců na 1 vyučujícího
- Pedagog musí mít přehled o celém prostoru výuky a všech žácích.

- **Lyžování**

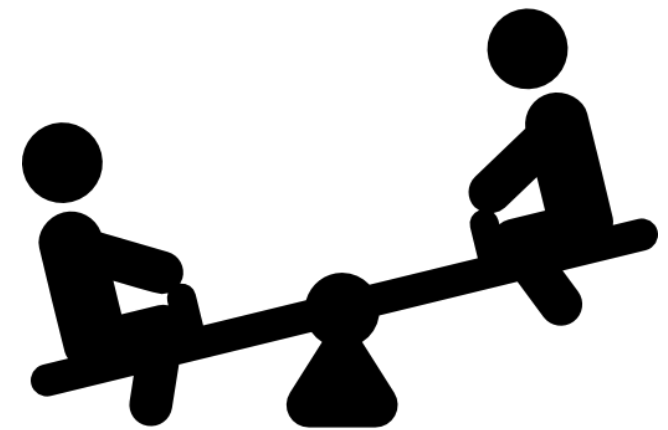
- Kontrola seřízení bezpečnostního vázání lyží (potvrzení servisu, čestné prohlášení rodičů).
- Družstva dle výkonnosti a zdravotního stavu - max. 15 členů.
- Odpočinkový půlden 3. den výcviku.
- Dbát pokynů Horské služby.
- omezení nebo zrušení lyžování - hustá mlha, sněhová bouře, teplota pod - 12 °C.

Rizika - žáci (studenti)

Školní hřiště

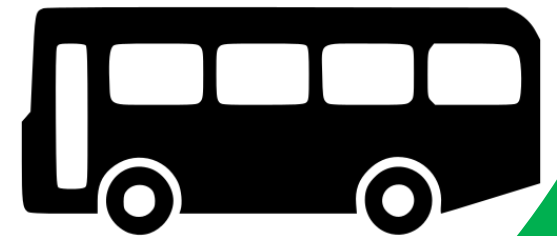
- Umístění zařízení - dopadová plocha.
- Houpačky, prolézačky.
- Pískoviště - zakrývat, výměna písku.
- Pravidelné kontroly.

Rizika - žáci (studenti)

Dopravní prostředky

- Včas na zastávce, při čekání děti i zavazadla pohromadě, nastupovat až po zastavení vlaku, autobusu.
- První nastupuje pomocník, poslední učitel.
- Při výstupu první učitel, poslední pomocník.
- Zákaz vyklánění oken, vyhazování předmětů z oken.

Rizika - žáci (studenti)

Chůze po komunikacích

- Skupina žáků jde po chodníku nebo levé krajnici, nejvýše ve dvojstupu.
- Nemohou-li jít žáci jako v bodě 1, smí použít vozovky; potom jde „pochodující útvar“ po pravé straně vozovky.
- Při snížené viditelnosti musí být pochodující útvar označen vpředu po obou stranách neoslňujícím bílým světlem a vzadu po obou stranách červeným světlem.
- Mimo obec vždy reflexní prvky.
- Osoba, která doprovází organizovanou skupinu školní mládeže je oprávněna při přecházení vozovky zastavovat vozidla.
- Pokud doprovází žákovský kolektiv dvě dospělé osoby (osoby starší 18 let), jde vždy jedna taková osoba vpředu a druhá vzadu; pokud doprovází žákovský kolektiv pouze jedna dospělá osoba, určí druhého vedoucího z řad žáků, který jde poslední.

Rizika - žáci (studenti)

Soutěže, přehlídky

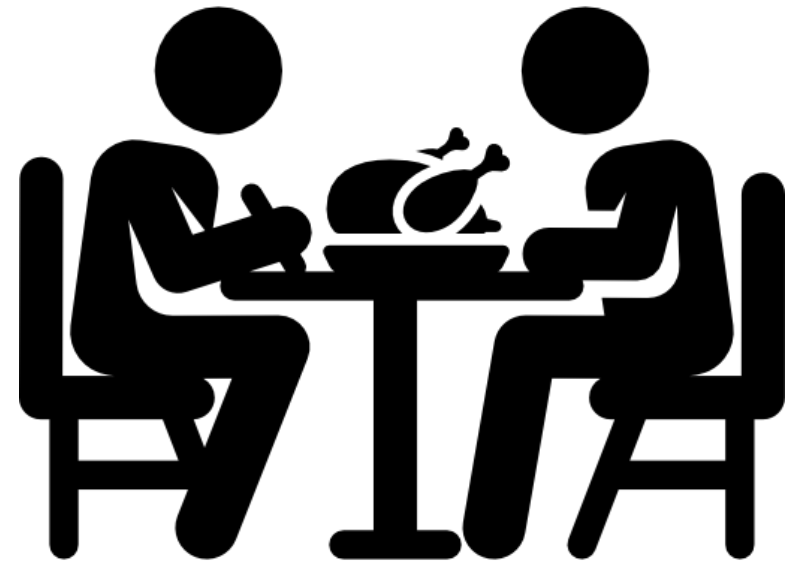
- **ŠKOLA** - zajistí bezpečnost žáků po dobu dopravy na/ze soutěže, v průběhu soutěže zajišťuje **ORGANIZÁTOR**.
- U sportovních a uměleckých , kde to vyžaduje charakter soutěže, zajistí bezpečnost žáků **VYSÍLAJÍCÍ ŠKOLA**.

Rizika - žáci (studenti)

Jídelna

- Pády, polití, opaření, přístroje, ...

Rizika - žáci (studenti)

Poučení o rizicích

- Třídní kniha - zápis o poučení (osnovy) - **vždy před akcí**
Chování ve škole, výlet, sportovní / kulturní akce

VZOR OSNOVY **vycházka**

Dbát pokynů učitelů

Nevbíhat do vozovky

Nesahat na volně pobíhající zvířata

Nevzdalovat se od ostatních

Nesahat na odhozené předměty

Neodhazovat nic do přírody

Netrhat a neničit rostliny

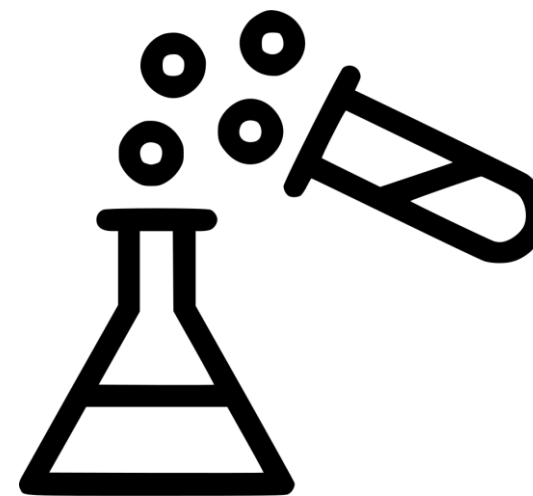
Neohrožovat, nenapadat spolužáky

Nebezpečí od neznámých lidí

Odborné učebny

- Chemie, fyzika, dílny, cvičná kuchyňka, učebna PC, jazyků, tělocvičny, keramické dílny.
- Provozní řád, lékárníčky, OOPP.
- Vždy musí být přítomen pedagog.

Rizika - žáci (studenti)

Dozor (přestávky, jídelna, družina)

- O zajištění náležitého dozoru rozhoduje ředitel školy.
- Dozor ve škole začíná neméně 20 minut před začátkem dopoledního a 15 minut před začátkem odpoledního vyučování a končí odchodem žáků ze školy po skončeném vyučování.

Rizika - žáci (studenti)

Dozor (mimo školu)

- Při akcích mimo školu, kdy místem shromáždění není škola, začíná dozor 15 minut před dobou shromáždění na určeném místě.
- Po skončení akce dozor končí na předem určeném místě a v předem stanoveném čase.

Školní úraz

- Kniha školních úrazů
- Záznam o úrazu dítěte/žáka
 - ✓ nepřítomnost dítěte/žáka 2 po sobě jdoucí vyučovací dny
- Jména a příjmení ve stejném pořadí jako v rodném listě.

Bezpečnostní značky

ZÁKAZOVÉ

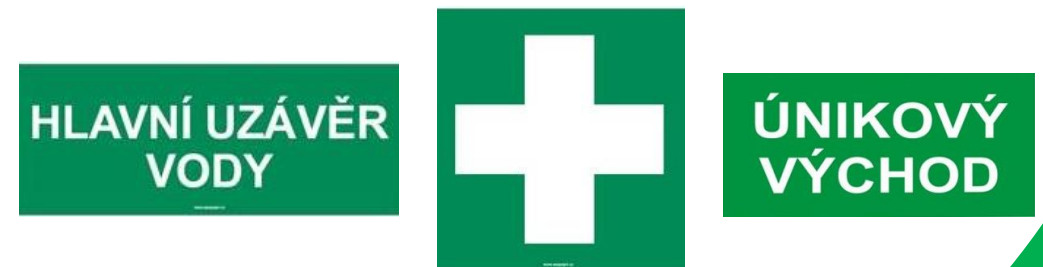
PŘÍKAZOVÉ

VÝSTRAŽNÉ

INFORMATIVNÍ

Stroje a zařízení

- Musí být vybaveny průvodní (návodů výrobců - česky) provozní dokumentací (provozní deník).
- **Obsluha** vždy seznámena s návodem - **prokazatelně** (týká se i elektrospotřebičů a kancelářské techniky).
- Dokumentace **technicky srovnatelného** zařízení nebo MPBP.

Tlakové nádoby

- Obsluha pouze proškoleným zaměstnancem.
- Nádoby musí být zajištěny vždy vhodným způsobem proti nárazu a pádu.
- Od zdroje otevřeného ohně musí být nádoby vzdáleny **min. 3 m.**
- Nádoby o celkové hmotnosti větší než 50 kg mohou přenášet **min. 2 muži** - fyzicky způsobilí.
- Bezpečnostní značení.

Základní dokumentace BOZP

BP 1	Seznam dokumentace
BP 2	Analýza rizik
BP 2-2	Záznam o projednání vyhodnocení rizik a přijatých opatření
BP 3	Základní požadavky na zajištění BOZP
BP 3-1	Jmenovací dekrety
BP 3-2	Zaměstnanci a alkohol + Záznam ze zkoušky na alkohol v dechu
BP 3-3	Stanovení termínů a lhůt revizí
BP 3-4	Stanovení obsahu provozní dokumentace
BP 4	Řešení pracovních a školních úrazů a nemocí z povolání Kniha úrazů zaměstnanců; Kniha školních úrazů Záznamy o úrazu
BP 5	Školení o BOZP - osnovy školení
BP 5-1	Záznam o vstupním školení zaměstnanců o BOZP a PO
BP 5-2	Záznam o instruktáži na pracovním místě
BP 6	Poskytování osobních ochranných prostředků a ochranných nápojů
BP 6-1	Tabulky vyhodnocení rizik pro výběr OOPP
BP 7	Práce zakázané zaměstnankyním, těhotným, kojícím, zaměstnankyním - matkám do 9. měsíce po porodu a mladistvým
BP 8	Pracovnílékařské služby
BP 9	Traumatologický plán
BP 10	Místní řád skladu
BP 12	Místní provozní bezpečnostní předpis pro regály
BP 13	Místní provozní bezpečnostní předpis pro žebříky a schůdky

Základní dokumentace BOZP

- Revizní zprávy
- Záznamy z kontrol
- Záznamy z prověrek BOZP
- Prezenční listiny
- Návodů k obsluze
- Evidence OOPP
- Kategorizace

Kontrolní orgány

- OIP (Oblastní inspektorát práce)
- ČŠI (Česká školní inspekce)
- KHS (Krajský hygienická stanice)
- HZS (Hasičský záchranný sbor)

Předmět kontroly

- Dokumentace BOZP
- Revize a kontroly
- Zdravotní způsobilost
- Řešení pracovních a školních úrazů
- Rizika
- Kategorizace
- Fyzická prohlídka objektu

Oblastní inspektorát práce

- provádí kontroly
- posuzuje technickou dokumentaci
- vyšetřuje příčiny a zdroje úrazů
- je účastníkem kolaudací
- poskytuje poradenství
- zabývá se podněty občanů

Přestupky na úseku BOZP

- Nedodrží povinnosti při zajišťování BOZP dle ZP.
- Nevyšetří příčiny a okolnosti pracovního úrazu.
- Nevede evidenci PÚ, neohlásí PÚ a nezašle záznam.
- Neposkytne bezplatně OOPP.
- Neumístí bezpečnostní značky.
- Nezajistí na pracovištích zákaz požívání alkoholu a návykových látek.
- Neplní povinnosti při zajištění řádného stavu používaných pracovních zařízení.

Uložení pokuty až 2 000 000,- Kč

Přestupky na úseku VTZ

- Nezajistí provedení revizí, kontroly a prohlídky VTZ ve stanoveném termínu.
- Nezajistí provedení kontrol a revizí osobami bez příslušných osvědčení nebo firem bez oprávnění.
- Nedodržení určených lhůt pro odstranění závad zjištěných při revizních, kontrolách.

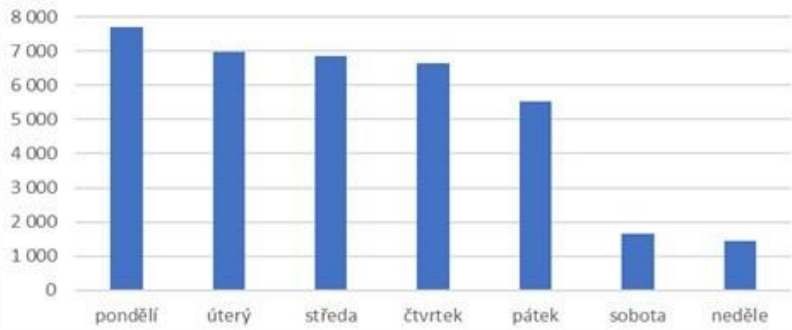
Uložení pokuty až 2 000 000,- Kč

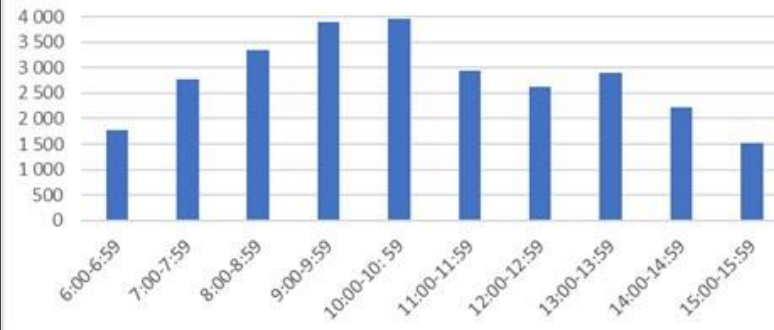
Statistika nuda je...

- SÚIP každoročně eviduje přes 35 tisíc pracovních úrazů !

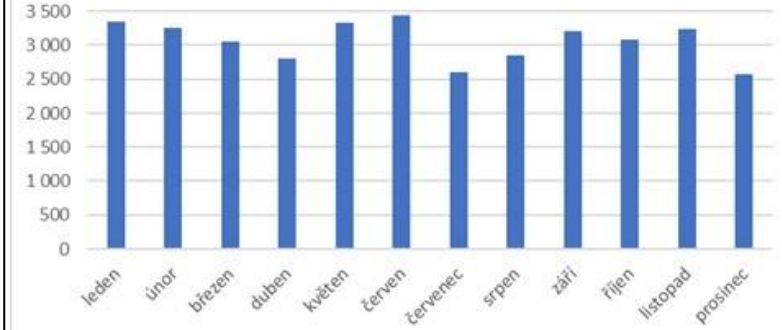
Graf č. 1 – Pracovní úrazy a jednotlivé dny jejich vzniku

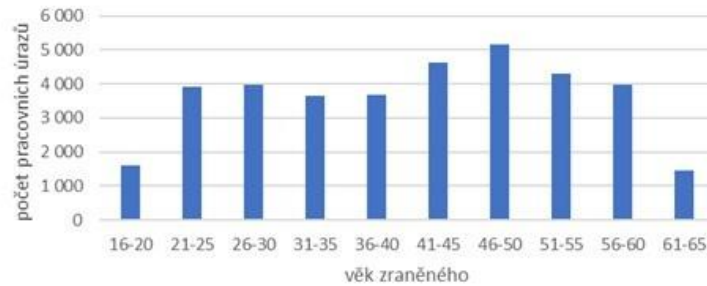
Graf č. 2 – Pracovní úrazy a hodina jejich vzniku

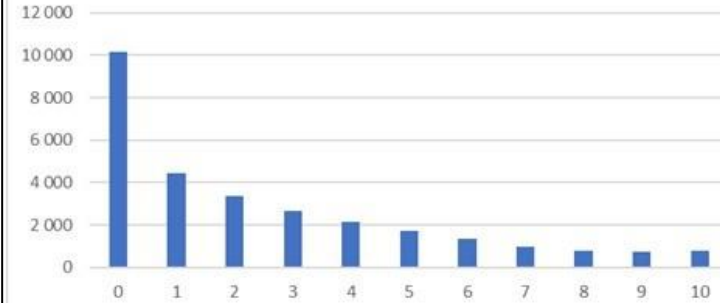
Graf č. 3 – Počet pracovních úrazů v jednotlivých měsících

Graf č. 4 – Věková struktura zaměstnanců postižených pracovním úrazem

Graf č. 5 – Pracovní úrazy a délka zaměstnání (prvních 10 let)

Požární ochrana

Požární ochrana

Základní právní předpisy

- Zákon č. 133/1985 Sb. ve znění pozdějších předpisů o požární ochraně
- Vyhláška Ministerstva vnitra č. 246/2001 Sb. ve znění pozdějších předpisů o požární prevenci
- Vyhláška č. 23/2008 Sb. vyhláška o technických podmínkách požární ochrany staveb

Správní orgány na úseku PO

- Ministerstvo vnitra
- Hasičský záchranný sbor (HZS)
- Krajský úřad

Požární ochrana

Zákon č. 133/1985 Sb.,
o požární ochraně (ve znění pozdějších předpisů)

POŽÁRNÍ PREVENCE

POŽÁRNÍ REPRESÉ

Základní povinnosti

§ 17 zákona o PO

- a) počínat si tak, aby nedocházelo ke vzniku požáru, zejména při používání tepelných, elektrických, plynových a jiných spotřebičů a komínů, při skladování a používání hořlavých nebo požárně nebezpečných látek, manipulaci s nimi nebo s otevřeným ohněm či jiným zdrojem zapálení

Základní povinnosti

§ 17 zákona o PO

- b) zajistit přístup k rozvodným zařízením elektrické energie a k uzávěrům plynu, vody a topení

HLAVNÍ UZÁVER
PLYNU

HLAVNÍ
VYPÍNAČ

HLAVNÍ UZÁVĚR
VODY

Základní povinnosti

§ 17 zákona o PO

- c) plnit příkazy a dodržovat zákazy týkající se požární ochrany na označených místech

NEPOVOLANÝM
VSTUP ZAKÁZÁN

ZÁKAZ KOUŘENÍ
A VSTUPU
S PLAMENEM

NEHAS VODOU ANI
PĚNOVÝMI PŘÍSTROJI

NÁSTUPNÍ PLOCHA
PRO HASIČSKÁ
VOZIDLA

Základní povinnosti

§ 17 zákona o PO

- d) zajistit přístup k požárně bezpečnostním zařízením a věcným prostředkům požární ochrany za účelem jejich včasného použití a dále udržovat tato zařízení a věcné prostředky v provozuschopném stavu

KONTROLOVÁNO		
Kontrola provedena Control executed	Název firmy Jméno Adresa Město Tel.: ICO: Registrace firmy: Ž.Ú.: č.j.	Periodická kontrola provedena MĚSÍC: 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 ROK: 20 14 15 16 17 18 19 20 21 22
	Kontrolu provedl: certifikát č. č.	Termin příští periodické kontroly MĚSÍC: 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 ROK: 20 14 15 16 17 18 19 20 21 22
Příští kontrola Next control	Rok výroby: Číslo zařízení:	

Základní povinnosti

§ 17 zákona o PO

- e) **oznamovat bez odkladu** územně příslušnému hasičskému záchrannému sboru **každý požár** vzniklý při činnostech, které vykonává, nebo v prostorách, které vlastní nebo užívá

Fyzická osoba nesmí

§ 17 zákona o PO

- a) vědomě bezdůvodně přivolat jednotku požární ochrany nebo zneužít linku tísňového volání,
- b) provádět práce, které mohou vést ke vzniku požáru, pokud nemá odbornou způsobilost požadovanou pro výkon takových prací zvláštními právními předpisy,
- c) poškozovat, zneužívat nebo jiným způsobem znemožňovat použití hasicích přístrojů nebo jiných věcných prostředků PO a požárně bezpečnostních zařízení,
- d) omezit nebo znemožnit použití označených nástupních ploch pro požární techniku,
- e) používat barevné označení vozidel, lodí a letadel jednotek PO,
- f) provádět vypalování porostů

Příklady pokut fyzickým osobám

10.000,- Kč

porušení zákazu na označeném místě, porušení zásad bezpečného provozu tepelných, elektrických, plynových a jiných spotřebičů a komínů

20.000,- Kč

zneužití např. hasicího přístroje, nedodržení návodu výrobku, nedodržení předpisů o používání, skladování a manipulaci s hořlavými látkami

25.000,- Kč

provádění prací, které mohou vést ke vzniku požáru, bez odborné způsobilosti požadované pro výkon takových prací

Příklady pokut právnickým osobám

500.000,- resp. 1.000.000,- Kč

- Neoznačení míst a pracovišť příslušnými bezpečnostními značkami
- Neprovádění pravidelných kontrol dodržování předpisů o požární ochraně
- Nezabezpečení pravidelného školení zaměstnanců o požární ochraně
- Neoznámení vzniku požáru
- Nezabezpečení v potřebném množství a druzích věcné prostředky požární ochrany nebo požárně bezpečnostní zařízení

Osobní pomoc

§ 18 zákona o PO

Každý je povinen v souvislosti se zdoláváním požáru

- a) provést nutná opatření pro záchranu ohrožených osob
- b) uhasit požár, jestliže je to možné, nebo provést nutná opatření k zamezení jeho šíření
- c) ohlásit neodkladně na určeném místě požár nebo zabezpečit jeho ohlášení
- d) poskytnou osobní pomoc jednotce PO na výzvu velitele zásahu, velitele jednotky PO nebo obce

Věcná pomoc

§ 19 zákona o PO

Každý je povinen na výzvu velitele zásahu, velitele jednotky PO nebo obce poskytnout dopravní prostředky, zdroje vody, spojová zařízení a jiné věci potřebné ke zdolání požáru.

Náhrada výdajů

Jestliže jsou s poskytováním věcné pomoci spojeny výdaje, patří tomu, kdo je poskytl, náhrada výdajů.

Výjimky z poskytnutí osobní/věcné pomoci

§ 20 zákona o PO

Fyzická osoba není povinna poskytnout osobní nebo věcnou pomoc, jestliže jí v tom brání důležitá okolnost nebo jestliže by tím vystavila vážnému ohrožení sebe nebo osoby blízké.

Členění dle požárního nebezpečí

- a) bez zvýšeného požárního nebezpečí
- b) se zvýšeným požárním nebezpečím
- c) s vysokým požárním nebezpečím

Členění dle požárního nebezpečí

Příklady činností se zvýšeným PN:

- u kterých nelze při výrobě nebo manipulaci vyloučit vznik výbušné koncentrace nebo se hořlavý prach usazuje v souvislé vrstvě nejméně 1 mm,
- při nichž se používá otevřený oheň nebo jiné zdroje zapálení v bezprostřední přítomnosti hořlavých látek,
- v budovách o sedmi a více nadzemních podlažích nebo o výšce větší než 22,5 m,
- ve stavbách pro shromažďování většího počtu osob, ve stavbách pro obchod, ve stavbách ubytovacích zařízení, ve stavbách, které jsou určeny pro osoby se sníženou schopností pohybu a orientace,
- u kterých nejsou běžné podmínky pro zásah.

Členění dle požárního nebezpečí

Příklady činností s vysokým PN:

- při nichž se vyskytují látky a směsi oxidující, extrémně hořlavé, vysoce hořlavé a hořlavé, pokud celkové množství těchto látek a směsí přesahuje 5000 tun,
- při nichž se vyrábějí nebo plní do zásobníků, cisteren nebo nádob hořlavé kapaliny nebo hořlavé plyny anebo hoření podporující plyny s roční produkcí 5 000 tun a vyšší,
- v budovách o 15 a více nadzemních podlažích nebo o výšce větší než 45 m.

Členění dle požárního nebezpečí

Příklady činností se zvýšeným PN ve školství:

- Shromažďovací prostor 200 a více osob (jídelna, tělocvična, aula...)
- 4 a více nadzemní podlaží bez chráněné únikové cesty
- Archív
- MŠ - děti mladší 3 let

Dokumentace požární ochrany

Bez zvýšeného PN:

- Zákon o PO nestanovuje povinnost vést
- Záznamy o provedeném školení
- Kontroly provozuschopnosti požárně bezpečnostního zařízení a věcných prostředků PO
- Požární kniha

- Preventivní požární prohlídka - 1x za rok

Dokumentace požární ochrany

Se zvýšeným PN:

- Začlenění činnosti se ZPN písemně
- Stanovení organizace zabezpečení PO vč. stanovení podmínek požární bezpečnosti
- Požární řady místa, kde je ZPN
- Požární poplachové směrnice
- Požární evakuační plán (složité podmínky pro zásah, 4. NP bez CHÚC, shromažďovací prostor + osoby se sníženou schopností pohyby)
- Dokumentace zdolávání požáru (operativní karta+grafická část)
- Řád ohlašovny požáru
- Tematický plán a časový rozvrh školení a odborné přípravy preventisty, PPH
- Dokumentace o provedeném školení a odborné přípravě
- Požární kniha

- Preventivní požární prohlídka - 2x za rok

Školení v oblasti PO

Vedoucí zaměstnanci (po 3 letech)

- *Provádí OZO nebo technik PO*

Zaměstnanci (po 2 letech)

- *Provádí OZO nebo technik PO nebo proškolený vedoucí zaměstnanec*

Odborná příprava (1 x ročně)

- Preventivní požární hlídka
- Preventistů
- V době sníženého provozu a mimopracovní době
- Ohlašovna požáru

Seznámení s místními podmínkami

Povinnost seznámit zaměstnance s místními podmínkami na pracovišti má vedoucí zaměstnanec.

- **Umístění a označení**
 - hlavní uzávěr plynu (HUP),
 - hlavní uzávěr vody (HUV),
 - hlavní vypínač elektrické energie (HVE) v objektu.
- **Způsob vyvolání požárního poplachu**
 - ústně, rozhlasem, jiným akustickým způsobem apod.
- **Typy únikových cest a umístění únikových východů**
 - chráněné či nechráněné únikové cesty,
 - pokud jsou v budově výtahy, většinou jsou v nepožárním provedení - tzn. při evakuaci nepoužívat.
- **Zajištění požární ochrany v době sníženého provozu a v době mimo provoz**
 - zabezpečení pracoviště,
 - kontrola pracoviště.

Hasební práce

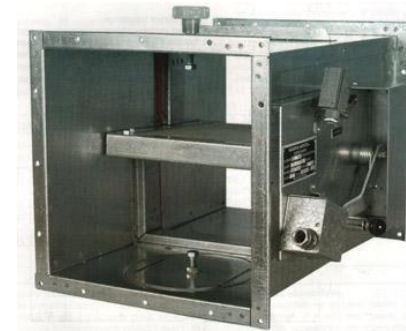
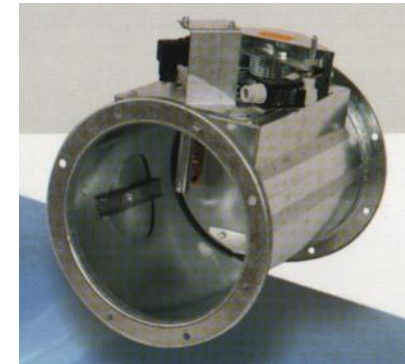
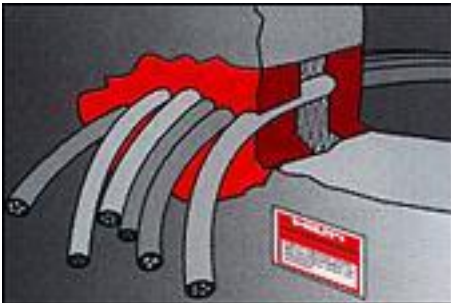
Požárně bezpečnostní zařízení

- zařízení pro požární signalizaci (např. elektrická požární signalizace),
- zařízení pro potlačení požáru nebo výbuchu (např. stabilní hasicí zařízení),
- zařízení pro usměrňování pohybu kouře při požáru (např. zařízení pro odvod tepla a kouře),
- zařízení pro únik osob při požáru (např. požární nebo evakuační výtah, nouzové osvětlení, funkční vybavení dveří, bezpečnostní a výstražné zařízení),
- zařízení pro zásobování požární vodou (např. vnější / vnitřní hydranty, nezavodněné požární potrubí),
- zařízení pro omezení šíření požáru (např. požární klapka, požární dveře),
- náhradní zdroje a prostředky určené k zajištění provozuschopnosti požárně bezpečnostních zařízení.

Požárně bezpečnostní zařízení

Zařízení pro omezení šíření požáru

Požárně bezpečnostní zařízení

Zařízení pro zásobování vodou

Požárně bezpečnostní zařízení

Zařízení pro únik osob při požáru

Bezpečnostní značení

- Úniková cesta

- Přenosný hasící přístroj

- Ohlašovna požáru

- Hydrant

- Hlásič požáru

- Výtahy

Únikové cesty

- Každý trvale volný komunikační prostor směřující k východu na volné prostranství nebo do chráněné únikové cesty.
- Stále musí být volné, průchozí a bez překážek.
- Označené bezpečnostní značkou.
- Únikové východy nesmí bránit v evakuaci.

ÚNIKOVÝ VÝCHOD

Důležitá telefonní čísla

150 - Hasiči

155 - První pomoc

158 - Policie ČR

156 - Městská policie

112 - Integrovaný záchranný systém

Vyhlášení požárního poplachu

- Akustický signál - elektrická požární signalizace
- Školní rozhlas
- Voláním „HOŘÍ“

Evakuace

- Řídí přítomný vyučující
- Počet žáků ve třídě
- Po únikových cestách
- Místo shromáždění

! Nikdo se nesmí vrátit do nebezpečného prostoru !

! Vypnutí hlavních uzávěrů a vypínačů !

!! TŘÍDNÍ KNIHY !!

Statistika HZS ČR 2022

<i>Požáry</i>	<i>20 813</i>
<i>Usmrceno osob</i>	<i>101</i>
<i>Zraněno osob</i>	<i>1552</i>
<i>Přímé škody (Kč)</i>	<i>5,8 mld.</i>
<i>Uchráněné hodnoty (Kč)</i>	<i>12,7 mld.</i>

Požáry

Mezi nejčastější příčiny těchto požárů patří:

- **Nedbalost**
 - Kouření
 - Zakládání ohně, vypalování
 - Manipulace se žhavým popelem
 - Svařování, řezání
- **Technická závada**
- **Úmyslné zapálení**

Zásahy HZS

Muž v Letohradě při vaření do hořícího oleje nalil vodu

Požár v jednom z bytů bytového domu pro seniory v Letohradě likvidovali hasiči ve středu 20. září dopoledne.

Starší muž si připravoval jídlo na elektrickém sporáku. Nechal hrnec s olejem na plotýnce a zapomněl na to, že chce vařit. K likvidaci plamenů použil vodu. Z hrnce vyšlehly plameny a muže popálily.

Zásahy HZS

Požár střechy rodinného domu ve Vysokém Mýtě

Od 10:47 vyjížděly postupně jednotky ze stanice Vysoké Mýto a Ústí nad Orlicí, hasiči z firmy Iveco Czech Republic a dobrovolné jednotky z Chocně, Vysokého Mýta a Zámrsku.

Po příjezdu byla střecha v přední části v plamenech, které postupně zasahovaly do zadní části krovu. V rodinném domě se nikdo nenacházel.

Po nasazení přetlakové ventilace byla provedena kontrola a dohašování skrytých ohnisek v podkroví. Pomocí výškové techniky bylo možné odstranění střešní krytiny a rozebrání krovů v místech požáru.

Škoda byla předběžně vyčíslena na 3 mil. Kč.

Příčina vzniku požáru je pravděpodobně technická závada na nabíječce mobilních telefonů.

Civilní obrana

Základní právní předpisy

- Zákon č. 240/2000 Sb. v platném znění - o krizovém řízení
- Zákon č. 239/2000 Sb. Zákon o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů
- Vyhláška č. 281/2001 Sb. Vyhláška Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, kterou se provádí § 9 odst.3 písm. a) zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon)

Krizové stavy

- se vyhláší v případě vzniklých krizových situací (mimořádných událostí, které ohrožují ve značném rozsahu životy, zdraví, majetek a životní prostředí).

Krizový stav	Vyhlašuje	Pro území	Nejdelší doba trvání
stav nebezpečí	hejtman kraje	celý kraj nebo část kraje	30 dnů (déle se souhlasem vlády)
nouzový stav	Vláda ČR	celý stát nebo omezené území státu	30 dnů (déle se souhlasem poslanecké sněmovny)
stav ohrožení státu	Parlament ČR na návrh Vlády ČR	celý stát	není omezeno
válečný stav	Parlament ČR	celý stát	není omezeno

Stav nebezpečí

- Když nastalou mimořádnou událost nelze řešit běžně dostupnými silami a prostředky a není možné odvrátit ohrožení běžnou činností správní úřadů a složek IZS.

Mimořádné události

- Způsobené přírodními vlivy (živelná pohroma)
 - záplava, lesní požár, zemětřesení, tornádo/orkán, sněhové kalamity,...
- Způsobené technickou chybou
 - Požár, výbuch, radiační havárie, ropná havárie, úniky nebezpečných látek,...
- Způsobené lidskou činností
 - Teroristický čin, sabotáž, žhářství, vloupání,...

Způsob informování

- Na území České republiky se pro varování obyvatelstva při hrozící nebo nastalé mimořádné události používá pouze jediný varovný signál „Všeobecná výstraha“.

- tón sirény kolísavý, délka tónu 140 vteřin

Další varovné signály

- Požární poplach
 - přerušovaný tón sirény po dobu 1 minuty (25 vteřin trvalý, 10 vteřin přestávka, 25 vteřin trvalý ton) -> pro svolání jednotek požární ochrany
- Zkušební tón
 - Zpravidla každou první středu v měsíci, ve 12:00 hodin (140 vteřin)

Doporučená činnost po odeznění „všeobecné výstrahy“

1. OKAMŽITĚ SE UKRYJTE

- V nejbližší vhodné budově (úřad, kanceláře, obchod, domy).
- Raději ve vyšších patrech.

2. ZAVŘETE DVEŘE A OKNA

3. ZAPNĚTE RÁDIO NEBO TELEVIZI

- Získat informace o situaci z oficiálního zdroje.

Obecné zásady

- RESPEKTUJETE a snažte se získávat informace z oficiálních zdrojů (rozhlas, televize, místní rozhlas, pokyny zaměstnavatele).
- NEROZŠIŘUJTE poplašné a neověřené zprávy.
- VARUJTE ostatní ohrožené osoby ve svém nejbližším okolí (sousedy).
- NETELEFONUJTE ZBYTEČNĚ - telefonní síť je v situacích ohrožení přetížena.
- NEPODCEŇUJETE vzniklou situaci.
- POMÁHEJTE dle možností sousedům a lidem ve svém okolí.
- UVĚDOMTE SI, že největší hodnotou je lidský život a zdraví a až poté majetek.
- UPOSLECHNĚTE pokynů zasahujících záchranářů, představitelů orgánů státní správy a samosprávy.

Integrovaný záchranný systém

- Koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací.

Základní složky:

- Hasičský záchranný sbor České republiky (HZS ČR)
- Jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí
- Zdravotnická záchranná služba
- Policie České republiky

Integrovaný záchranný systém

Ostatní složky:

- vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil
- ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory (např. obecní, městská policie, bezpečnostní služby)
- orgány ochrany veřejného zdraví (orgány hygieny)
- havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby (např. plynárenská, vodní, elektrikářská, Česká pošta, Báňská záchranná služby, Horská služba, Letecká záchranná služba)

Plán opatření školy při vzniku mimořádné události

Pokud je vyhlášen krizový stav a nemohou-li zákonní zástupci vykonávat péči o žáky, vykonává po dobu nezbytně nutnou základní péči určené vzdělávací zařízení.

Vzdělávací zařízení je určeno k této péči příslušným orgánem krizového řízení.

Rozsah péče je stanoven plány krizové připravenosti, které vzdělávací zařízení zpracovávají ve spolupráci s orgány kraje, orgány obcí, popřípadě dalšími orgány.

Plán opatření školy při vzniku mimořádné události

Obsahuje:

A) Základní část

1. Informační část

- a) Název a adresa
- b) Předpisy a dokumenty týkající se provozu školy
- c) Popis areálu a okolí
- d) Kapacita školy

2. Možné zdroje rizik

- uvnitř areálu
- vně areálu

3. Záchranné a zásahové prostředky

- štáb školy
- počet PHP
- počet únikových východů
- telefonní čísla

Plán opatření školy při vzniku mimořádné události

Obsahuje:

B) Přílohová část

- Plán varování, vyrozumění a informování
- Bezprostřední činnost po zaznění varovného signálu
- Činnost a obsah hlášení při požárním poplachu
- Plán ukrytí žáků a zaměstnanců školy
- Vytipované prostory
- Přesun do úkrytu
- Postup při haváriích (chemické, radiační, teroristické, atmosférické poruchy)
- Prostředky improvizované ochrany osob v zamořeném prostředí
- Plán praktických cvičení školy a školení zaměstnanců

Plán opatření školy při vzniku mimořádné události

Základní část

1) Informační část

a) Název a adresa:

Základní škola a mateřská škola

Statutární zástupce: ředitel (jméno+příjmení)

b) Předpisy a dokumenty týkající se provozu školy:

Dokumentace požární ochrany (PO) a bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP), zprávy o revizích, kontrolách a prohlídkách jsou uloženy v kanceláři ředitele Základní školy.

c) Popis areálu a okolí:

Základní škola se nachází u Pro svoji činnost využívá jednu budovu, která má dvě nadzemní a jedno podzemní podlaží.

V 1. PP se nachází plynová kotelna.

V 1.NP jsou učebny, sociální zařízení, šatna a sklad pomůcek

v 2.NP je ředitelna, učebny a sociální zařízení.

d) Kapacita školy:

Základní škola má zaměstnanců, z toho pedagogů

Školu navštěvujedětí/žáků . Maximální kapacita školy je dětí/žáků

VZOR

Plán opatření školy při vzniku mimořádné události

2. Možné zdroje rizik

Uvnitř areálu:

- požár
- davová panika
- **epidemie**, nákaza
- nástražný výbušný systém

Vně areálu:

- únik nebezpečné látky přepravované po silnici
- požáry
- tlaková vlna jako následek výbuchu
- zamoření ovzduší
- vichřice
- teroristické akce

3. Záchranné a zásahové prostředky

Štáb školy

Ředitel ZŠ

1. Řídí štáb školy v přípravě i v řešení mimořádné události
2. Určuje svého zástupce v případě nepřítomnosti.
3. Plně odpovídá za vydaná rozhodnutí a za přípravu a řešení MU.

Vedoucí učitelka:

1. Podává informace řediteli o provedených opatření.
2. Provádí stručný časový zápis provedených opatření.
3. Zajišťuje spojení se zákonnými zástupci žáků.

Učitelka:

1. Odpovídá za žáky v přípravě a řešení MU.

Uklízečka:

1. Odpovídá za přípravu a provádění podpůrných činností k řešení MU.
2. Koordinuje a řídí distribuci improvizovaných prostředků ochrany ze skladu.
3. Zajišťuje provedení nezbytných technických opatření vedoucích k zamezení havárie (např. uzavření hlavních uzáverů vody a el. energie).
4. Zajišťuje náhradní vyzoomění cestou určených spojek (uklízečky).
5. V rámci své kompetence se podílí na likvidaci příčin ohrožení.

Plán opatření školy při vzniku mimořádné události

3) Záchranné a zásahové prostředky

V Základní škole je umístěno přenosných hasicích přístrojů (PHP).

Škola má únikové východy, ze kterých lze bezpečně opustit budovu.

Telefonní čísla	- Integrovaný záchranný systém	112
	- Hasičský záchranný sbor ČR	150
	- Policie ČR	158
	- Zdravotnická záchranná služba	155

- pohotovost energetika	800 850 860
- pohotovost voda	dle provozovatele
- pohotovost plyn	1239

VZOR

Plán opatření školy při vzniku mimořádné události

B) PŘÍLOHOVÁ ČÁST

Plán varování, vyrozumění a informování

1) Signálem „Všeobecná výstraha“ - škola je v dosahu slyšitelnosti tohoto signálu.

2) Zřizovatelem - Obecní úřad má k dispozici telefonní, faxové i e-mailové spojení na ředitele školy.

3) Informování v rámci školy

běžné - ústním sdělením, voláním, telefonem, mobilním telefonem.

záložní - v případě přerušení elektrického proudu jsou zprávy předávány formou „spojek“ - - určení zaměstnanci - nepedagogičtí (záloha - neučící pedagogové):

Bezprostřední činnost po zaznění varovného signálu

žáci pod vedením učitelů zůstávají v učebnách, uzavřou okna a vyčkávají na další pokyny,

žáci s učiteli, kteří se nacházejí mimo budovu a jsou v areálu školy, ihned se přemístí do budovy (do tříd),

žáci s pedagogickým dozorem, kteří se v době zaznění varovného signálu nacházejí mimo areál školy vyhledají úkryt v nejbližší budově, další činnosti řídí pedagogický dozor dle určených pravidel,

pod vedením ředitele školy (v nepřítomnosti ředitele pak jeho zástupcem) se aktivizuje štáb školy, který rozhodne o dalším postupu.

VZOR

Plán opatření školy při vzniku mimořádné události

B) PŘÍLOHOVÁ ČÁST

Činnost osoby ohlašující požár či jinou MU - ohlášení požáru na OPIS HZS

Telefonem volat číslo 150 nebo 112.

Text: Základní škola a mateřská škola MÍSTO, (dále se představit jménem a příjmením), ohlašuji požár (či jinou MU - specifikovat druh, rozsah) v budově školy (nahlásit číslo telefonu).

Vyčkat zpětného dotazu.

Plán ukrytí žáků a zaměstnanců školy

Ukrytí je plánováno pro případ improvizovaného ukrytí v předem vytipovaných prostorech školy. Plán ukrytí obyvatelstva (základní a mateřské školy) je k dispozici v

Vytipované prostory

- učebny na návětrné straně školy,
- školní jídelna,

Přesun do úkrytu

Případný přesun do určeného úkrytu je prováděn pod dohledem vyučujícího nebo dozoru. Přesun probíhá sporádaně po únikových cestách.

VZOR

Plán opatření školy při vzniku mimořádné události

POSTUP PŘI CHEMICKÉ HAVÁRII

- ukrytí v uzavřené místnosti ve 2. NP,
- zavřít okna, dveře a ventilaci,
- utěsnit otvory,
- sledovat hlášení,
- připravit, použít ochranné improvizované prostředky jednotlivce.

POSTUP PŘI RADIČNÍ HAVÁRII

- ukrytí v uzavřené místnosti, zavřít okna, dveře, ventilaci, utěsnit otvory,
- využít improvizované prostředky ochrany jednotlivce,
- připravit se na evakuaci,
- použití jódových tablet na veřejnou výzvu.

OCHRANA PŘED ATMOSFÉRICKÝMI PORUCHAMI (tornáda, prudké bouřky, vichřice, nárazy větru apod.)

- sledovat zprávy v rozhlase a televizi,
- opustit ta venkovní místa, na kterých hrozí pády stromů, větších předmětů ze střech apod.,
- zavřít okenice nebo zatlouci (zajistit) okna.

TERORISTICKÉ AKCE

1) Anonymní oznámení (uložení bomby, třaskaviny, použití nebezpečné látky apod.)

- nedotýkat se podezřelého předmětu,
- otevřít dveře a okna,
- zatáhnout záclony, závěsy nebo žaluzie,
- opustit budovu a následovat ostatní evakuované do předem vyhrazených prostor,
- vzít s sebou všechny osobní věci (osobní doklady apod.),
- dodržovat pokyny a instrukce vydané správcem objektu,
- vyčkat na další instrukce bezpečnostních složek řídících akci.

2) Teroristická akce (za použití střelných zbraní)

- pokud jste mimo budovu, okamžitě opustit ohrožené místo,
- pokud jste v budově, nezdržovat se v blízkosti oken,
- ukryt se za vhodným kusem nábytku,
- striktně dodržovat instrukce vydávané bezpečnostními složkami,
- vyvarovat se použití pevných telefonních linek,
- zachovat klid a rozvahu.

Plán opatření školy při vzniku mimořádné události

PROSTŘEDKY IMPROVIZOVANÉ OCHRANY OSOB V RADIOAKTIVNĚ, CHEMICKY A BIOLOGICKY ZAMOŘENÉM PROSTŘEDÍ

- **k ochraně dýchacích cest** použít navlhčenou roušku (složený kapesník, ručník, utěrka) přiložením na nos a ústa, upevnit roušku v zátylku šálou či šátkem,
- **hlavu chránit** čepicí, kloboukem, šálou či kuklou tak, aby vlasy byly úplně zakryty a zvolená pokrývka hlavy chránila též čelo, uši a krk,
- **oči chránit** brýlemi - lyžařskými, plaveckými či motoristickými, ale větrací průduchy přelepit lepící páskou, pokud nejsou tyto brýle k dispozici, chránit oči přetažením průhledného igelitového sáčku přes hlavu a stažením tkanicí či gumou v úrovni lícních kostí,
- **povrch těla chránit** kombinézou, kalhotami, pláštěnkou do deště, šustřákovou sportovní soupravou, tyto ochranné oděvy je nutné dostatečně utěsnit u krku, rukávů a nohavic,
- **nohy chránit** nejlépe vysokými botami nebo holínkami, ruce nejlépe zakrýt gumovými nebo koženými rukavicemi,
- **při návratu ze zamořeného prostředí** odložit veškerý svrchní oděv do igelitového pytle a zavázat jej, pokud je to možné, pečlivě se osprchovat otřít se do sucha a obléct si čistý oděv.

Plán praktických cvičení školy a školení zaměstnanců

Praktická cvičení:

- Cvičení evakuace z budovy do stanoveného prostoru - 1x za rok,
- Cvičení přesunu do improvizovaného úkrytu v budově - 1x za rok,
- Praktické cvičení k řešení mimořádné události - 1x za rok.

Školení zaměstnanců:

- Školení vedoucích zaměstnanců o požární ochraně a BOZP - 1x za 3 roky,
- Školení zaměstnanců o požární ochraně a BOZP - 1x za 2 roky.

**DÍKY
ZA
POZORNOST**

